

Sygn. akt II PO 1/12

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Gersdorf (przewodniczący)

SSN Beata Gudowska

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 grudnia 2012 r.

sprawy sygn. VII Pa .../12 na skutek wniosku S. K.

o przekazanie skargi o wznowienie postępowania, dotyczącej prawomocnego

wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt VII .../08 - do innego Sądu równorzędnego,

p o s t a n a w i a:

**sprawę przekazać do rozpoznania jako właściwemu Sądowi
Apelacyjnemu - Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w [...].**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2008 r. Sąd Rejonowy w W. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych częściowo uwzględnił żądanie S. K. zasądzenia od pozwanego Urzędu Skarbowego w W. odprawy emerytalnej - do kwoty 26.878,62 zł, natomiast oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Wyrokowi w części uwzględniającej powództwo nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.479,77 zł. Orzeczenie to Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach

faktycznych: powód S. K. w latach 1960 - 1981 odbywał służbę w milicji obywatelskiej. W dniu 31 maja 1981 r. został zwolniony ze służby z uwagi na stan zdrowia, po czym przez 3 lata pobierał rentę inwalidzką, a potem emeryturę w niepełnym wymiarze. Od dnia 1 października 1984 r. rozpoczął pracę charakterze inspektora w Izbie Skarbowej w W. Od dnia 1 marca 1985 r. został oddelegowany do pracy w Urzędzie Skarbowym P., który stał się z dniem 1 stycznia 1996 r. Urzędem Skarbowym W. Od 1984 r. przez cały okres pracy u pozwanego powód pobierał emeryturę milicyjną. Powód przy zwolnieniu ze służby w milicji otrzymał odprawę pieniężną w wysokości pięciokrotności uposażenia tj. w kwocie 65.500 zł. Z dniem 31 października 2005 r. została z powodem rozwiązana umowa o pracę na skutek wypowiedzenia dokonane przez pracodawcę w związku z nabyciem przez powoda uprawnień emerytalnych na ogólnych zasadach. W ocenie Sądu zostały spełnione przesłanki nabycia przez powoda prawa do jednorazowej prawy emerytalnej, dlatego orzekł jak w sentencji.

Sąd Okręgowy w W. z wyrokiem dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt VII Pa .../08, umorzył postępowanie apelacyjne do kwoty 4.479,77 zł, a w pozostałym zakresie oddalił apelację powoda.

W dniu 24 kwietnia 2009 r. pełnomocnik powoda złożył pismo nazwane „kasacją”, wskazując jako przedmiotu zaskarżenia kwotę 19.373,94 zł. Skarga ta została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego W. z dnia 8 lipca 2009 r., po sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia i ustaleniu jej na kwotę na 1.919,53 zł.

Kolejną skargę - tym razem o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Okręgowego W. z dnia 8 kwietnia 2009 r. sygn. VII Pa .../08 powód wniósł w dniu 17 sierpnia 2010 r. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 10 listopada 2010 r., sygn. akt II BP 18/10, odrzucił skargę, gdyż pełnomocnik powoda m.in. nie wykazał, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje skarga o wznowienie postępowania.

Postanowieniem z dnia 13 października 2011 r. Sąd Okręgowy W., VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania w sprawie VII Pa .../08. Na powyższe postanowienie powód wniósł w dniu 15 listopada 2011 r. zażalenie. Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2012 r. Sąd

Okręgowy W., VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na skutek skargi powoda o wznowienie postępowania w sprawie VII Pa .../08 i zażaleń wniesionych przez powoda i pełnomocnika powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w W. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 października 2012 r. odrzucił zażalenie, gdyż z uwagi na fakt, że wartość przedmiotu zaskarżenia nie przewyższa 10.000 zł skarga kasacyjna nie przysługuje, a w związku z tym zażalenie na postanowienie tej treści w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji jest niedopuszczalne.

W dniu 19 lipca 2012 r. pełnomocnik powoda skierował do Sądu Najwyższego do Izby Cywilnej wniosek o przekazanie skargi o wznowienie postępowania sprawy zakończonej prawomocnym Sądem Okręgowym w W. z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt VII Pa .../08, do innego równorzędnego sądu, gdyż uważał, że zaistniała istotna przeszkoda polegająca na stwierdzonej stronniczości składu orzekającego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Sądu Okręgowego W.- Wskazał, że doszło do obrazy art. 44 k.p.c. Wniosek ten jest przedmiotem niniejszego postępowania.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik powoda dodał, że Sąd w W. VI Wydział Pracy w wyroku z „10 kwietnia 2008 r.”, sygn. akt VI P .../06 zaniżył kwotę odprawy emerytalnej przyznanej powodowi od Urzędu Skarbowego w W. o 6.000 zł, a Sąd Okręgowy w W. zaaprobował to rozstrzygnięcie. Na wezwanie Sądu – w uzupełnieniu wniosku podniósł, że sprawa winna zostać przekazana do innego Sądu równorzędnego z uwagi na „zaistnienie rażących błędów postępowania, wykluczających możliwość bezstronnego procedowania. Na rozstrzygnięcie miał wpływ udział szerokiej gamy sędziów, co skutkowało przewlekłością, oraz udziałem osób nie uprawnionych do orzekania w sprawie. Zastosowano błędną podstawę prawną rozwiązania stosunku pracy, pomijając okoliczność, że stosunek pracy objęty był przepisami dotyczącymi służby cywilnej. Sądy orzekające nie zauważyły, iż orzeczenie w sprawie oparte zostało na podrobionym dokumencie, tj. drugim „zaświadczeniu” strony pozwanej, w którym prawdziwe są wyłącznie dane osobowe powoda, a reszta to pozbawiony podstawy prawnej apokryf. Ten błędny dokument posłużył za podstawę rozstrzygnięcia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyznaczenie innego sądu równorzędnego do rozpoznania skargi o wznowienie postępowania zawiera szereg uchybień, które poddają w wątpliwość profesjonalizm pełnomocnika powoda i uniemożliwiają skuteczne jego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy. Po pierwsze został on niewłaściwie zaadresowany do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, podczas, gdy sprawa dotyczyła sprawy pracowniczej – odprawy emerytalnej. Ponadto pełnomocnik powoda nie uzasadnił, dlaczego wniosek ten skierował do Sądu Najwyższego, a także - której skargi o wznowienie postępowania wniosek ten dotyczy.

Zgodnie z art. 44 k.p.c., który wskazał pełnomocnik powoda we wniosku, jeżeli sąd właściwy nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności, sąd nad nim przełożony wyznaczy na posiedzeniu niejawnym inny sąd.

W przepisie tym uregulowany jest jeden z przypadków właściwości delegacyjnej, w którym źródłem właściwości jest postanowienie sądu przełożonego. Przyczynami powodującymi konieczność wyznaczenia innego sądu mogą być względy faktyczne lub prawne (np. wyłączenie wszystkich sędziów danego sądu lub takiej ich liczby, że nie jest możliwe skompletowanie składu wymaganego przepisami kodeksu). Względami celowości nie mogą w ramach postępowania procesowego zwykłego decydować o przekazaniu sprawy innemu sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1975 r., I CO 14/75, OSNC 1976, nr 10, poz. 217; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1978 r., IV PO 2/78, LEX nr 8077).

Sądem przełożonym nad sądem rejonowym jest sąd okręgowy, nad sądem okręgowym – sąd apelacyjny, zaś nad sądem apelacyjnym – Sąd Najwyższy.

We wniosku pełnomocnik powoda wskazał, że dotyczy on wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie; w myśl art. 44 k.p.c. sądem właściwym do rozpoznania innego sądu równorzędnego jest Sąd Apelacyjny w [...]. Sąd Najwyższy nie ma więc kognicji do rozpoznania takiego wniosku. We wniosku pełnomocnik powoda nie wskazał także, czy sądem wyznaczonym do rozpoznania sprawy lub podjęcia

innej czynności ma być sąd znajdujący się w okręgu sądu przełożonego, czy może sąd spoza tego okręgu.

Przekazanie rozpoznania sprawy innemu sądowi ze względów celowości jest możliwe również w postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 461 § 3 k.p.c., jednak pełnomocnik powoda nie powołał się na ten przepis. Stosownie do tego unormowania sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, rozpoznającemu sprawę z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, jeżeli przemawiają za tym względy celowości. Postanowienie w tym przedmiocie może zapaść na posiedzeniu niejawnym. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem sądu przekazującego.

Zgodnie z brzmieniem art. 461 § 3 k.p.c., dopuszczalność przekazania sprawy z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych sądowi równorzędnemu uzależniona jest więc od złożenia w tym przedmiocie zgodnego wniosku stron oraz istnienia względów celowości co do takiego przekazania (przesłanki podlegającej swobodnej ocenie sądu w całokształcie okoliczności konkretnej sprawy). Również ten przepis nie uzasadnia kognicji Sądu Najwyższego.

W myśl art. 45 k.p.c. - jeżeli w myśl przepisów kodeksu nie można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym wyznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo.

Przepis ten odnosi się do właściwości delegacyjnej; jej źródłem jest w tym wypadku orzeczenie Sądu Najwyższego. Zakresem art. 45 k.p.c. objęte są sytuacje, gdy niemożliwe jest ustalenie właściwości ogólnej w sprawach regulowanych przepisami kodeksu postępowania cywilnego o tej właściwości, właściwości ogólnej i przemiennej w sprawach należących do właściwości przemiennej oraz właściwości wyłącznej w tych sprawach, które poddane są właściwości wyłącznej. Niemożność ustalenia sądu właściwego zachodzi, gdy nie można ustalić okoliczności wyznaczającej właściwość bądź gdy w konkretnej sytuacji brak jest takiej okoliczności, np. pozwana osoba fizyczna nie ma i nigdy nie miała w Polsce miejsca zamieszkania i nie ma w Polsce miejsca pobytu albo

żadnego z tych miejsc nie można ustalić (gdy sprawa należy do właściwości ogólnej).

Również we wniosku nie wskazano podstaw do zastosowania tego przepisu i właściwości Sądu Najwyższego.

Ponadto zwrócić należy uwagę, że postanowieniem z dnia 13 października 2011 r. Sąd Okręgowy w W., VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił już skargę powoda o wznowienie postępowania w sprawie VII Pa .../08.

W aktach sprawy znajduje się także skarga z dnia 19 lipca 2010 r., zaadresowana do Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, o wznowienie postępowania (vide: k. 466 - 470), dotycząca prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt VII Pa .../08 z dnia 8 kwietnia 2009 r. i postanowień zapadłych na posiedzeniach niejawnych sygn. akt VII Pa .../11 z 13 października 2011 r. i 10 kwietnia 2012 r., w których odrzucono skargę z dnia 7 marca 2011 r. o wznowienie postępowania w całości. Na kartach tej skargi nie ma prezentaty Sądu; nie można więc stwierdzić, czy została ona skutecznie złożona.

W tym stanie rzeczy nie można ustalić, której skargi o wznowienie postępowania dotyczy wnioski o wyznaczenie innego sądu równorzędnego. Wniosek pełnomocnika powoda, nawet po uzupełnieniu na wezwanie Sądu, wywołuje więc wątpliwości odnośnie spełnienia wymogów pisma procesowego, wymaganego od profesjonalnego pełnomocnika, określonych w art. 126 § 1 k.p.c. Kwestiom tym powinien być poświęcić większą uwagę Sąd Okręgowy w czasie wstępnej analizy wniosku.

Mając jednak na względzie przywołaną przez pełnomocnika powoda podstawę prawną - art. 44 k.p.c. Sąd Najwyższy uznał, że wniosek powoda na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. należało przekazać jako właściwemu do jego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.